

OBSAH

ÚVODEM	15
--------------	----

I. DÍL Liturgie a život

LITURGIE JAKO DIALOG MEZI BOHEM A ČLOVĚKEM

(1) Co vlastně znamená slovo liturgie?	19
(2) Co všechno patří k liturgickým slavnostem?	21
(3) Jaké místo má liturgie v životě církevní obce?	22
(4) Proč hovoříme o tajemství Paschy?	24
(5) Není služba bližním důležitější než bohoslužba?	25

NOSITELÉ LITURGIE

(6) Kdo všechno patří k nositelům liturgie?	28
(7) Jakou roli hraje v liturgii Duch Boží?	29
(8) Jaká je úloha laiků v liturgii?	31
(9) Může jáhen „víc“ než laik?	33
(10) Co znamená činná účast?	35

LITURGIE A DUCHOVNÍ ŽIVOT

(11) Jak lze určit vztah víry a liturgie?	36
(12) Co mají společného spiritualita a liturgie?	37
(13) Schází nám liturgické vzdělání?	39
(14) Více zbožné úcty při bohoslužbě?	40

ROZMANITOST V SLAVENÍ LITURGIE

(15) Jednotnost nebo rozmanitost v liturgii?	42
(16) Nestojí tradice a obnova proti sobě?	43
(17) Víc volnosti nebo víc směrnic v liturgii?	45

PRVKY LITURGICKÉ OBNOVY

(18) Jsou liturgická znamení ještě srozumitelná?	48
(19) Je v našem životě dost svátků a svátečnosti?	49
(20) Je radost podstatným prvkem liturgie?	51
(21) Liturgie jako hra?	52
(22) Zpěv a hudba jako prvky liturgie?	54
(23) Jaké jsou formy liturgické hudby?	55

II. DÍL

Některé otázky mešní liturgie

NEDĚLNÍ BOHOSLUŽBA

(1) Proč má křesťanské společenství slavit mši každou neděli?	59
(2) Co je vlastně nového na dnešním chápání mše?	60
(3) Je možná mše také bez kněze?	61
(4) Může bohoslužba bez kněze nahradit mši?	63
(5) Existuje ještě dnes „slavná mše“?	64
(6) Jak se při mši chovat?	65
(7) Není dnes při mši málo ticha?	67
(8) Kde má kněz sedět?	68
(9) Mají se svátosti udílet při mši?	69
(10) Jaké jsou důvody pro sobotní mši s „nedělní platností“?	70

ZAHÁJENÍ MŠE

(11) Co tvoří zahájení?	73
(12) Má vstupní antifona ještě nějakou funkci?	74
(13) Vyznání hříchů na začátku mše?	75
(14) Co znamená kropení svěcenou vodou („Asperges“)?	76
(15) Koho oslovujeme modlitbou Kyrie?	78
(16) Proč se Gloria zpívá tak zřídka?	79
(17) Jaký je význam denní modlitby (orace)?	80
(18) Jak souvisí liturgická modlitba hodinek se mší?	80

BOHOSLUŽBA SLOVA

- (19) Dvě nebo tři biblická čtení? 82
(20) Ze kterého místa by se správně mělo číst? 83
(21) Má shromáždění věřících před evangeliem
zpívat *aleluja*? 84
(22) Může kázání prostě odpadnout? 85
(23) Je účast laiků v přímluvách jen zdánlivá? 86

EUCCHARISTIE – PŘÍPRAVA DARŮ

- (24) Co se děje při přípravě darů? 88
(25) Je mše „naší“ obětí? 89

EUCCHARISTICKÁ MODLITBA

- (26) Jaký význam má eucharistická modlitba? 91
(27) Stačí k proměnění „slova ustanovení“? 92
(28) Jsou dík a chvála vrcholnými prvky
eucharistické modlitby? 94
(29) Proč eucharistickou modlitbu pronáší jenom kněz? 96
(30) Říká se ve slovech ustanovení „za všechny“
nebo „za mnohé“? 97
(31) Má být při vzpomínce na zemřelé ticho? 98

PŘIJÍMÁNÍ EUCCHARISTIE

- (32) Co je embolismus po Otčenáši? 101
(33) Co si počít s pozdravením pokoje? 102
(34) Jak se společenství připravuje na přijímání? 104
(35) Co znamená lámání eucharistického chleba? 105
(36) Co znamená míšení chleba a vína? 106
(37) Má modlitba „Beránku Boží“ ještě dnes smysl? 107
(38) Proč zní pozvání k přijímání tak starobyle? 108
(39) Podávat na ruku nebo do úst? 109
(40) Proč se tak zřídka přijímá z kalicha? 111
(41) Má se během přijímání zpívat? 113
(42) Má být po přijímání ticho? 114
(43) Jaký význam má závěrečná modlitba? 115

ZÁVĚR MŠE

- (44) Na co je třeba dbát v závěru mše? 117
(45) Neměla by se různá oznámení odbývat raději
před mší? 118
(46) Jaké mohou být formy závěrečného požehnání? 118

JINÉ DŮLEŽITÉ OTÁZKY

- (47) Je mše v malém společenství něčím zvláštním? 120
(48) Jak je to se vztahem mládeže k bohoslužbě? 122
(49) Proč koncelebrace? 124
(50) Kolik „stojí“ jedna mše? 125
(51) Myslíme i na druhý příchod Kristův? 126

III. DÍL

Některé otázky církevního roku

SVÁTKY A CÍRKEVNÍ ROK

- (1) Proč má církev pořád dokola slavit tytéž svátky? 131
(2) Má církev svůj vlastní rok? 132

ADVENT A VÁNOCE

- (3) Proč začíná nový roční cyklus čtení adventem? 135
(4) Co vlastně slaví církevní obec v adventě? 136
(5) Co mají společného s liturgií svatý Martin,
adventní věnec, svatý Mikuláš a různé vánoční zvyky? 137
(6) Jsou Vánoce největším křesťanským svátkem? 139
(7) Co nám říkají vánoční mešní texty? 141
(8) Nejsou Narození Páně a Zjevení Páně
dva vánoční svátky? 142
(9) Proč slavíme svátek Svaté Rodiny? 144
(10) Proč slaví církev prvního ledna mariánský svátek,
když celý svět slaví Nový rok? 144
(11) Slaví se šestého ledna Zjevení Páně
nebo Svatí tři králové? 146
(12) Proč už vánoční doba nekončí Hromnicemi jako dříve? . . . 147
(13) Není vlastním tématem vánoční doby Boží pokoj? 148

LITURGICKÉ MEZIDOBÍ

- (14) Co je liturgické mezidobí? 150

PŮST A VELIKONOCE

- (15) Nač vlastně potřebujeme před Velikonocemi
dobu pokání? 152
- (16) Jak se vzájemně liší patero postních nedělí? 153
- (17) Proč začíná předvelikonoční týden Květnou nedělí? 155
- (18) Lze vůbec mluvit o nějakém Svatém týdnu? 156
- (19) Trvají Velikonoce tři dny? 157
- (20) Kdy se vlastně mají slavit Velikonoce? 159
- (21) Co znamená místní zvyk žehnutí
velikonočních pokrmů? 160
- (22) Souvisejí velikonoční vajíčka
a zajíc vůbec nějak s křesťanstvím? 161
- (23) Mají se Velikonoce slavit celých padesát dní? 162
- (24) Jaký význam má velikonoční svíce (paškál)? 163
- (25) Proč se zvlášť slaví čtyřicátý den po Velikonocích? 165
- (26) Co se děje v liturgii mezi Nanebevstoupením Páně
a svatodušními svátky? 166
- (27) Jsou Letnice samostatnými svátky
nebo pouze padesátým dnem Velikonoc? 167

SVÁTKY PÁNĚ A PAMÁTKY SVATÝCH

- (28) Může obec slavit svátek Nejsvětější Trojice? 169
- (29) Neměl se svátek Božího Těla už dávno zrušit? 171
- (30) Proč máme svátek Ježíše Krista Krále,
když už dnes králů ubývá? 172
- (31) Jak si obec v liturgii připomíná Pannu Marii? 172
- (32) Co je posvícení? 174
- (33) Je vedle roku Páně ještě nějaký rok svatých? 176
- (34) Nejsou Vzpomínka na všechny věrné zemřelé
a slavnost Všech svatých totéž? 177
- (35) Jaký je význam andělů v dnešní liturgii? 178

JINÉ DŮLEŽITÉ OTÁZKY

- (36) Patří lidové zvyky k liturgickému roku? 180
(37) Proč mluvíme o hierarchii liturgických dní? 182
(38) Co znamená vigilie, oktáv, kvatembr? 183
(39) Co má liturgická modlitba hodinek společného
s církevním rokem? 184
(40) Proč neexistuje nepohyblivý církevní kalendář? 185

IV. DÍL

O významu svátostných znamení

Problémy současné obce

LITURGIE JAKO VÝRAZ A JAKO SYMBOL

- (1) Znamení nebo symbol? 189
(2) Čím se liší znamení svátostí a svátostin? 190
(3) Rozumíme dnes znamením? 192
(4) Způsobila reforma liturgie neschopnost
porozumět řeči symbolů? 194
(5) Musíme se znamením učit? 196
(6) Znamení – centrum liturgického vzdělání? 197
(7) Je smyslovost pro liturgii podstatná? 199
(8) Proč chybí naší bohoslužbě schopnost oslovit smysly? 201
(9) Co je podstatné a co je druhořadé? 203
(10) Obec jako základní znamení 205
(11) Proč se musí znamení měnit? 206
(12) Vývoj nových znamení? 208
(13) Reforma liturgie je neoddelitelná od reformy církve 209
(14) Symboličnost bohoslužby jako celku 210
(15) Nevykládáme svátostná znamení často mylně?
Magie, alegorie, atrapa 211
(16) Mystagogie – uvedení do svátostných znamení 214
(17) Výraz nebo znamení? 215

SYMBOLIKA SVÁTOSTÍ

- (18) Formule udělování svátostí 218
(19) K formě liturgie svátostí 219
(20) K charakteru křtu jako znamení 221

(21) Chvála a vzývání Boha nad vodou – hlavní prvky křtu	223
(22) Znamení živé vody – křtitelnice	225
(23) Nedělní připomínka křtu	226
(24) Pomazání při křtu – výklad znamení	228
(25) První přijímání a křestní svíce	229
(26) Znamení spásy v nemoci	230
(27) Požehnání manželství – znamení Božího příslibu spásy . . .	232
(28) Pozdvihování chleba a kalicha	234
(29) Rozdělení přijímání jako znamení: eucharistický chléb	235
(30) Lámání chleba – chybný výklad znamení	237
(31) Znamení eucharistického kalicha	238
(32) Zatemnění symboliky večeře Páně: přijímání ze svatostánku	239
(33) Znamení pokání a smíření	241
(34) Jsou odpustky ještě aktuální?	243

SLAVNOST SPÁSY V ČASE: VELIKONOČNÍ TRIDUUM

(35) Čas jako znamení	245
(36) Průběh slavnosti jako znamení: stavba velikonoční vigilie .	246
(37) Význam světla: velký velikonoční chvalozpěv (Exsultet) . .	248
(38) Olej – znamení spásy	250
(39) Mytí nohou – nesrozumitelné znamení?	252
(40) Uctívání kříže – střed velkopáteční liturgie	253

LITURGICKÁ MLUVA TĚLA

(41) Stání, sezení, klečení	256
(42) „Malý“ kříž	258
(43) Bití v prsa	259
(44) Pozdravení pokoje	260
(45) Liturgický polibek – odcizující znamení?	262
(46) Tanec a hra – živá znamení víry	263

MÍSTA LITURGICKÉHO JEDNÁNÍ

(47) Oltář – znamení večeře Páně	265
(48) Místo pro hlásání Božího slova	269
(49) Sedadlo předsedajícího	271
(50) Místo uložení eucharistie	273

ZÁKLADNÍ ZNAMENÍ V BOHOSLUŽBĚ

(51) Velikonoční svíce – symbol Krista	275
(52) „Umělé“ svíčky?	277
(53) K čemu symbol kadidla?	279
(54) Evangeliář – symbol Božího slova	281
(55) Liturgické knihy – výraz chápání liturgie	283
(56) Postní vélum (něm. „Hungertuch“) – obnova zapomenutého znamení	285
(57) Liturgická roucha – živá znamení?	286
(58) O nedělích bílá nebo zelená barva?	288
(59) „Pamatuj, že jsi prach“ – znamení popela	290
Zkratky	292
Základní literatura	293